

Τακτικό μέλος : Ιωάννης Τσόλκας (Αναπληρωτής Καθηγητής)
 Αναπληρωματικό μέλος : Μαρία Σγουρίδου (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια)
 Επισημαίνεται ότι οι εξετάσεις στο ως άνω μάθημα θα διεξαχθούν στην Ιταλική
 Γλώσσα

2. Γλωσσολογία: Τομείς Γλωσσικής Ανάλυσης Εξεταστέα ύλη:

Από το βιβλίο του Gaetano Berruto (2006), *Corso elementare di linguistica generale*
 (που υπάρχει στη βιβλιοθήκη του Τμήματος) οι σελίδες:

5-27, Le proprietà della lingua

29-49, Fonetica e fonologia

51-68, Morfologia

69-83, Sintassi

98-102, Semantica

και οι ασκήσεις στις σελίδες: 139-141, 141-142 και 143.

Εξεταστές:

Τακτικό μέλος : Γιαννούλα Γιαννουλοπούλου (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια)
 Αναπληρωματικό μέλος : Γεώργιος Μικρός (Καθηγητής)
 Επισημαίνεται ότι οι εξετάσεις στο ως άνω μάθημα θα διεξαχθούν στην Ιταλική
 Γλώσσα

A) Για τους Μεταπτυχιακούς Υποτρόφους:

1. Ιταλική Λογοτεχνία του 20^{ου} αιώνα (ΣΤ' εξάμηνο)

Εξεταστέα ύλη: Παρουσίαση των σημαντικότερων έργων της Ιταλικής Λογοτεχνίας
 του Κ' αιώνα.

Pazzaglia Mario, *Letteratura italiana*, vol. 4 (*Il Novecento*), Zanichelli, Bologna 2000

Parte teorica:

Periodizzazione letteraria, Proposta di periodizzazione, pp. 2-3, Decadentismo e
 Simbolismo, pp. 4-8, Panorama culturale italiano di fine secolo, Conclusione, pp. 42-
 43, Giovanni Pascoli, pp. 84-89, 92-93 (*Il fanciullino*), 104-105, 111

Gabriele D'Annunzio, pp. 144-148, 162-163, 180-181, 185, 189, La cultura del primo
 Novecento, Letteratura italiana del primo Novecento, Le nuove poetiche, Ricerca e
 rifondazione pp. 225-227, Italo Svevo, pp. 245-246, 252-253, 256-257, 265-269, Luigi
 Pirandello, pp. 298-302, 308-309, 321-322, 332-333, I Crepuscolari, 374-375, 378, Il
 futurismo 392-393, Svevo, Pirandello, La poesia di Gozzano, pp. 509-511, La "poesia
 pura", pp. 586-587, Giuseppe Ungaretti, pp. 628-629, 631-632, Eugenio Montale, pp.
 661-664, 672-673, 683-684, L'Ermetismo, pp. 739-740, Salvatore Quasimodo, pp.
 740-741, Cesare Pavese, pp. 875-877, 881-884, 886-887.

Testi

Pascoli: Il fanciullino, p. 92, L'assiuolo, pp. 109-110 (+analisi pp. 104, 112-113)

D'Annunzio: Da *Il Piacere*: L'estetismo di Andrea Sperelli, pp. 166-167, Andrea Sperelli e la poesia, pp. 168-170, La sera fiesolana, pp. 195-196, Stabat nuda Aestas, p. 197

Svevo: Da *La Coscienza di Zeno*: Prefazione, Il fidanzamento di Zeno, 269, 278-280

Pirandello: Da *Il fu Mattia Pascal*: Io mi chiamo Mattia Pascal, Il sugo della storia, pp. 309-310, 314-315.

Marinetti: Manifesto del futurismo, Manifesto tecnico della letteratura futurista, pp. 393-396.

Montale: I limoni, pp. 673-675, La casa dei doganieri pp. 687-689.

Ungaretti: Fratelli (Soldato), Veglia, San Martino del Carso, pp. 640-641

Quasimodo: Vento a Tindari, pp. 741-742.

Εξεταστές:

Τακτικό μέλος : Άννα Θέμου (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια)

Αναπληρωματικό μέλος : Μαρία Σγουρίδου (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια)

Επισημαίνεται ότι οι εξετάσεις στο ως άνω μάθημα θα διεξαχθούν στην Ιταλική Γλώσσα

2. Ιταλική Ιστορία και Πολιτισμός (Δ' εξάμηνο)

Εξεταστέα ύλη: Οι υποψήφιοι θα πρέπει να έχουν προετοιμαστεί σε θέματα που αφορούν την ιστορία και τον πολιτισμό των προενωτικών κρατών της Ιταλικής χερσονήσου, καθώς και του Ιταλικού κράτους μέχρι και το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, εστιάζοντας στις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- Η Ιταλία των Φράγκων: Καρλομάγνος-Φεουδαλισμός-“Regno Italico Indipendente”,
- Οι ναυτικές δημοκρατίες (Αμάλφι-Γένοβα-Πίζα-Βενετία),
- Οι Νορμανδοί στη Νότια Ιταλία: Η ανανέωση της εκκλησίας- «Έριδες για τις περιβολές»-Σταυροφορίες-Ιπποσύνη,
- Οι Κοινότητες και ο πολιτισμός τους (Κεντρική και Βόρεια Ιταλία-Βενετία-Ρώμη)- οι σχέσεις των πόλεων-κρατών με τον Φρειδερίκο Μπαρμπάρossa,
- Η Καθολική Εκκλησία (13^{ος}-15^{ος} αι.): ο πάπας Ιννοκέντιος Γ' και οι μεταρρυθμίσεις στην εκκλησία (αιρέσεις-επαιτικά τάγματα κλπ.)-Φρειδερίκος Β',
- Το Βασίλειο της Νεαπόλεως: από τους Ανδεγαυούς στους Αραγονέζους (Σικελικοί Εσπερινοί) - Η «βαβυλωνιακή αιχμαλωσία» της Καθολικής Εκκλησίας- ο πάπας Βονιφάτιος Η',
- Σινιορίες και Πριγκιπάτα (Φλωρεντία-Μιλάνο-Ρώμη),
- Ουμανισμός και Αναγέννηση στην Ιταλία: ιδέες και τέχνη,
- Οι ξενικές κυριαρχίες στην Ιταλία κατά τη διάρκεια του 16^{ου} αιώνα,
- Μεταρρύθμιση-Αντιμεταρρύθμιση,
- Η Ισπανική κυριαρχία,
- Επιστήμες και πολιτισμός στην Ιταλία (16^{ος}-18^{ος} αι.),
- Η διαμόρφωση στοιχείων εθνικής ταυτότητας (γεωγραφικό και φυλετικό περιεχόμενο των όρων Ιταλία και Ιταλός, γλώσσα, λογοτεχνία και τέχνη, η εικόνα των Ιταλών στο εξωτερικό)
- Διαφωτισμός και Μεταρρυθμίσεις,
- Γαλλική Επανάσταση και Ναπολεόντειοι Πόλεμοι στην Ιταλία ,

- Παλινόρθωση (1815-1830). Τα πρώτα κινήματα του αγώνα για την ιταλική ενοποίηση (1820-21 και 1831): (το συνέδριο της Βιέννης και οι μεταβολές στον πολιτικό χάρτη της Ευρώπης: η Ιταλία, οι Καρμπονάροι και τα κινήματα του 1820-21, οι φιλελεύθερες επαναστάσεις του 1831),
- Ματσίνι και Τζομπέρτι, Οι μεταρρυθμίσεις του 1846-47 και οι επαναστάσεις του 1848-49-Τα ιδεολογικά ερείσματα του αγώνα για την ιταλική ανεξαρτησία: Ματσίνι και Τζόβινε Ιτάλια, Τζομπέρτι κ.ά.,
- Η δεκαετία της προετοιμασίας 1849-1859 – Καβούρ - Ο πόλεμος της ανεξαρτησίας (1859) και η ιταλική ενοποίηση,
- Τα προβλήματα στη λειτουργία του Ιταλικού κράτους (1861-1870),
- Η στάση της Καθολικής Εκκλησίας έναντι του Ιταλικού κράτους,
- Μετανάστευση, περιθωριοποίηση και εγκληματικότητα στο Ιταλικό κράτος μετά την ενοποίηση,
- Η πολιτική των κυβερνήσεων της λεγόμενης ιστορικής δεξιάς (1861-1876) και αριστεράς (1876 κ.ε.),
- Η αποικιακή επέκταση του ιταλικού κράτους,
- Η διακυβέρνηση της χώρας από τους Giolitti και Crispi,
- Οι εσωτερικές αντιθέσεις που προηγήθηκαν της συμμετοχής της Ιταλίας στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο,
- Τα οφέλη και οι ζημιές από τη συμμετοχή της Ιταλίας στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και οι συνέπειες για την πολιτική, κοινωνική και οικονομική κατάσταση της χώρας,
- Το πλέγμα των γεγονότων που οδήγησαν στην εγκαθίδρυση και σταθεροποίηση του φασιστικού καθεστώτος,
- Η εμπλοκή της Ιταλίας στον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο και στις συνέπειές του.

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

- Giorgio Candeloro, *Storia dell' Italia Moderna*, tomi V-IX, Feltrinelli Editore, Varese 1975.
- Pierre Milza, *Storia d'Italia dalla preistoria ai giorni nostri*, Corbaccio, Milano 2006.
- Giuliano Procacci, *Storia degli italiani*, vol. I, Bari 2006⁴
- Luigi Salvatorelli, *Sommario della storia d'Italia*, Torino 1999¹¹
- Pierre Milza-Serge Bernstein, *Ιστορία της Ευρώπης*, τ. Α΄, εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1997.
- Gioacchino Volpe, *Medio Evo italiano*, editori Laterza, Bari 2003⁴

Εξεταστές:

Τακτικό μέλος : Ιωάννης Τσόλκας (Αναπληρωτής Καθηγητής)

Αναπληρωματικό μέλος : Άννα Θέμου (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια)

3.Ιστορία Ιταλικής Λογοτεχνίας (ΣΤ΄εξάμηνο)

Εξεταστέα ύλη:

Il medioevo e la tradizione classica. Classicismo e civiltà italiana.

La poesia religiosa: San Francesco

I canti popolari del secolo XII Scuola poetica

Siciliana

Dante e il Dolce stil nuovo
 Il 14 sec., Petrarca e Boccaccio
 Umanesimo
 Lorenzo dei Medici
 Angelo Poliziano
 Luigi Pulci
 Matteo Maria Boiardo Jacopo Sannazaro
 La civiltà del Rinascimento
 Ludovico Ariosto
 Niccolò Machiavelli
 Pietro Bembo
 Francesco Guicciardini Giorgio Vasari
 Manierismo e Controriforma
 Torquato Tasso
 Giordano Bruno
 Tommaso Campanella
 Giambattista Giraldi Cincio
 Agostino Beccari - Battista Guarini
 17 Sec. - Barocco e Classicismo
 Accademia della Crusca Giambattista Marino Gabriello
 Chiambrera Fulvio Testi
 Alessandro Tassoni
 I Gesuiti - Danielo Bartoli Giambattista Basile
 Giulio Cesare Croce
 Teatro
 Commedia dell' arte Melodrama
 La nuova Scienza, Galileo e le Accademie
 Introduzione alla letteratura italiana del sec. XVIII
 L'Arcadia e il Metastasio
 La letteratura del rinnovamento
 Goldoni - Parini - G.B. Vico
 Classico e Romantico nella produzione letteraria dal Parini al Leopardi Il
 rinnovamento letterario della seconda metà del 700
 Alfieri e il Preromanticismo
 Illuminismo
 Il neoclassicismo e l' età napoleonica La poesia
 encomiastica e il Monti Foscolo neoclassico e
 romantico
 Il Romanticismo
 Romanticismo e illuminismo
 Sulla definizione di classico e romantico: la questione nella cultura italiana dell' 800
 La poetica romantica
 G. Leopardi
 Dalla Restaurazione alla vigilia della prima guerra mondiale.
 A. Manzoni e il romanzo storico
 L' esperienza storica nella lirica manzoniana e nella poesia di Giusti, Belli, Porta
 La prosa autobiografica o di memoria: Pellico, D'Azeglio, I. Nievo.

G. Carducci
La Scapigliatura
G. Verga e il Verismo
A. Fogazzaro
G. Pascoli
G. D'Annunzio

Εξεταστές:

Τακτικό μέλος : **Ιωάννης Τσόλκας**(Αναπληρωτής Καθηγητής)

Αναπληρωματικό μέλος : **Άννα Θέμου** (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια)

Επισημαίνεται ότι οι εξετάσεις στο ως άνω μάθημα θα διεξαχθούν στην Ιταλική Γλώσσα

Ο Πρόεδρος του
Τμήματος Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

Καθηγητής Γεράσιμος Ζώρας